

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4C/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4317215727
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2021:4317215727.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom v právnej veci žalobcu H.. X. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX V. č. XXX, proti žalovaným 1./ Okresný súd Levice so sídlom Kalvínske námestie 7, 934 31 Levice, IČO: 00165654 a 2./ Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o náhradu škody, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Súd žalovaným v 1./ a 2./rade priznáva náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej rozhodne tunajší súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1./ Žalobca sa podanou žalobou doplnenou podaním zo dňa 30.10.2018 (č.l. 16) domáhal od žalovaného v 1./rade ospravedlnenia za jeho nezákonný postup v konaní sp.zn. 4T/22/2016 a za vydanie nezákonného trestného rozkazu zo dňa 10.05.2016 a zároveň o zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur, pričom v oboch svojich podaniach namietal nezákonnosť postupu súdu v trestnom konaní sp.zn. 4T/22/2016. V priebehu konania podaním zo dňa 27.11.2020 (č.l. 172) navrhol, aby do konania pristúpilo na strane žalovaných aj Ministerstvo spravodlivosti SR ako žalovaný v 2./rade, o ktorého požadoval ospravedlnenie za nezákonný postup OS Levice v konaní sp.zn. 4T/22/2016 a za vydanie nezákonného trestného rozkazu ako aj vyplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur s tým, že podľa zákona č. 514/2003 Z.z. vyzval ministerstvo na prerokovanie nároku na náhradu škody podaním zo dňa 26.11.2020 (č.l. 179). O pripustení Ministerstva spravodlivosti SR do konania ako žalovaného v 2./rade rozhodol súd uznesením sp.zn. 4C/24/2020 - 181 zo dňa 15.12.2020.

2./ Žalovaný v 1./rade vo svojich podaniach (č.l. 59 a č.l. 145) namietal zmätočnosť žaloby s tým, že žalobca nepreukázal základné predpoklady pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ako aj majetkovej ujmy a taktiež žalovaný v 1./rade namietal svoju pasívnu legitimáciu, pretože podľa jeho názoru sa žalobca domáha náhrady majetkovej resp. nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, pričom zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci upravuje osobitný právny predpis a to zákon č. 514/2003 Z.z. a z ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a/, d/ tohto zákona okrem iného vyplýva, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím resp. nesprávnym úradným postupom. Vo veciach náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti SR, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom. Z uvedených ustanovení tak jednoznačne vyplýva, že žalovaný v 1./rade nie je pasívne legitimovaný, pretože pasívne legitimovaným je SR zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR.

3./ Žalovaný v 2./rade žiadal žalobu voči nemu zamietnuť (č.l. 193) z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane s tým, že žalobca si svoje nároky odvodzuje od nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp.zn. 4T/22/2016 a od nezákonného rozhodnutia - trestného rozkazu vydaného v tomto konaní dňa 10.05.2016 a žalobca si teda uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako aj vo forme ospravedlnenia v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom podľa tohto zákona štát nesie zodpovednosť za škodu, ktorú spôsobil fyzickej alebo právnickej osobe pri výkone verejnej moci a to nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. V zmysle § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1. zákona č. 514/2003 Z.z., ak bola škoda spôsobená nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom súdu, koná v mene štátu vo veci náhrady škody Ministerstvo spravodlivosti SR. Z uvedeného je zrejmé, že v predmetnom prípade, kedy si žalobca uplatňuje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a na ospravedlnenie v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., je pasívne vecne legitimovaný subjektom štát - Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR. V ďalšej časti vyjadrenia žalovaný napriek vznesenej námietke pasívnej vecnej legitímácie sa z opatrnosti vyjadril k opodstatnenosti žalobcom uplatneného nároku a poukázal na to, že žalobca si mohol uplatniť svoj nárok podľa zákona č. 514/2003 Z.z. na súde až po tom, čo bol tento nárok na náhradu škody predbežne prerokovaný, avšak žalobca najskôr inicioval súdne konanie a až potom následne dňa 01.12.2020 (teda takmer po troch rokoch) podal na MS SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Okrem toho žalovaný v 2./rade poukázal na skutočnosť, že trestný rozkaz, ktorý vo svojej žalobe žalobca napádal, ani nenadobudol právoplatnosť v dôsledku odporu podaného žalobcom a teda nejde o nezákonné rozhodnutie, ktoré by bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca bol v trestnom konaní vedenom na OS Levice pod sp.zn. 4T/22/2016 právoplatne odsúdený a teda uvedený súd sa nedopustil žiadneho nesprávneho úradného postupu či vydania nezákonného rozhodnutia. Žalobca neuniesol bremeno tvrdenia, keďže neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by odôvodňovali vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s ním namietaným nesprávnym úradným postupom OS Levice v konaní vedenom pod sp.zn. 4T/22/2016. Taktiež žiadnym spôsobom neobjasnil výšku požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy.

4./ Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a zástupcov žalovaných ako aj oboznámením sa so spisom Okresného súdu Levice sp.zn. 4T/22/2016 a s predloženými dokladmi, pričom zistil, že Rozhlas a televízia Slovenska Bratislava podaním zo dňa 17.01.2013 podal trestné oznámenie na žalobcu pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia exekučného konania podľa ustanovenia § 243a/ Trestného zákona alebo naplnenia skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania veriteľa podľa ustanovenia § 239 Trestného zákona, pričom Okresné riaditeľstvo PZ v Leviciach, Obvodné oddelenie PZ Tlmače uznesením ČVS:ORP-156/TL-LV-2013 zo dňa 12.03.2015 začalo trestné stíhanie žalobcu ako obvineného za prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona zo skutkových dôvodov špecifikovaných v tomto uznesení a následne po vykonaní príslušných vyšetrovacích úkonov Okresná prokuratúra Levice podala na OS Levice dňa 05.02.2016 obžalobu na obvineného H.. X. G., podľa ktorej spáchal prečin poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 TZ. Okresný súd Levice, na ktorom sa trestné konanie viedlo pod sp.zn. 4T/22/2016 dňa 10.05.2016 vydal trestný rozkaz, ktorým obvineného H.. X. G. uznal vinným zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 TZ k § 239 ods. 1, ods. 3 písm. a/ TZ, avšak proti tomuto trestnému rozkazu obvinený podal odpor preto vo veci bolo nariadené pojednávanie, pričom OS Levice na hlavnom pojednávaní dňa 03.07.2019 rozhodol rozsudkom tak, že obžalovaného H.. X. G. uznal vinným zo spáchania prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. a/, ods. 3 písm. a/ TZ a za to ho odsúdil na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 1 rok. O odvolaní obžalovaného proti uvedenému rozsudku rozhodoval Krajský súd v Nitre uznesením sp.zn. 2To/104/2019 - 684 zo dňa 10.06.2020 tak, že odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol a preto sa rozsudok súdu prvého stupňa stal právoplatným dňom 10.06.2020.

Podľa § 1 písm. a), c) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci a predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a), d) citovaného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

Podľa ods. 2 zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) bod 1 citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ako škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

Podľa § 5 ods. 1 právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená bolo zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa ods. 2 právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 15 ods. 1 nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať, na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

5./ Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba na náhradu škody nie je dôvodná a preto ju v celom rozsahu zamietol. Je nesporné, že žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovaným nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., čo vyplýva z obsahu samotnej žaloby ako aj jej doplnenia (č.l. 16) a následného rozšírenia žaloby (č.l. 172) a tento záver súdu potvrdzuje aj skutočnosť, že žalobca v priebehu konania podaním zo dňa 26.11.2020 (č.l. 179) vyzval žalovaného v 2./rade na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobca sa podanou žalobou ako aj jej doplnením a rozšírením domáhal od oboch žalovaných prakticky rovnakých nárokov a to ospravedlnenia za nezákonný postup OS Levice v konaní sp.zn. 4T/22/2016 a za vydanie nezákonného trestného rozkazu a zároveň od oboch žalovaných zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur od každého. Uvedené nároky žalobcu uplatnené podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je možné podradiť pod ustanovenie § 17 ods. 2 citovaného zákona, ktoré umožňuje nielen samotné konštatovanie porušenia práva tak, ako sa ho domáhal žalobca vo forme zaviazania žalovaných v 1./ a 2./rade na ospravedlnenie sa mu za nezákonný postup v trestnom konaní a za vydanie nezákonného trestného rozkazu, ale v prípade ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením, je možné domáhať sa aj nemajetkovej ujmy v peniazoch.

6./ Žalovaní v 1./ a 2./rade na uplatnený nárok žalobcu reagovali písomnými vyjadreniami, v ktorých predovšetkým namietali nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na ich strane a preto sa súd v prvom rade musel vysporiadať s touto námietkou, pretože ak by zistil, že žalovaní v 1./ a 2./rade nie sú v tomto konaní pasívne vecne legitímovaní, tak nie je potrebné vykonávať ďalšie dokazovanie ohľadom nárokov žalobcu a podrobnejšie sa nimi zaoberať. Už z ustanovenia § 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, pričom žalobca sa v konaní domáhal náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci a to postupom a rozhodovaním Okresného súdu Levice v trestnom konaní vedenom pod sp.zn. 4T/22/2016. Následne ustanovenie § 3 ods. 1 citovaného zákona vyslovene uvádza, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci a to pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo aj nesprávnym úradným postupom. Ustanovenie § 4 ods. 1, 2 potom upravuje, ktoré orgány konajú v mene štátu vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, pričom Ministerstvo spravodlivosti SR koná v mene štátu v prípade, ak škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu. Keďže z podaní žalobcu jednoznačne vyplýva, že tento si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom a rozhodovaním Okresného súdu Levice v konaní sp.zn. 4T/22/2016, tak v zmysle vyššie citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. bolo jeho povinnosťou uplatniť si nárok na náhradu škody voči štátu - Slovenskej republike, nakoľko iba štát za podmienok ustanovených zákonom zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Iba štát je teda pasívne vecne legitímovaný pri uplatnení nároku na náhradu škody z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a teda iba štát je nositeľom právnej povinnosti uhradiť škodu spôsobenú orgánom verejnej moci tak, ako si ju uplatnil žalobca v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Vychádzajúc z uvedeného je potrebné konštatovať, že žalobca vo svojej žalobe ako aj jej doplnení a následnom rozšírení žaloby nesprávne žaloval Okresný súd Levice a Ministerstvo spravodlivosti SR, nakoľko tieto dva subjekty nie sú pasívne vecne legitímované v konaní o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. V prípade nárokov uplatnených žalobcom bolo potrebné žalovať štát, teda Slovenskú republiku, v mene ktorej by potom vychádzajúc z obsahu a základu nárokov žalobcu konalo Ministerstvo spravodlivosti SR. Z uvedených dôvodov súd žalobu žalobcu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol a ďalej sa ani nezaoberal dokazovaním, či žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. a či si ho tento uplatnil takým spôsobom, ako upravuje citovaný zákon, pretože samotný nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaných postačoval k tomu, aby súd žalobu zamietol.

7./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovaným v 1./ a 2./rade, ktorí mali vo veci plný úspech, priznal náhradu trov konania proti žalobcovi v plnej výške, o ktorej podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne samostatným uznesením súdny úradník po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Topoľčany.

Podľa §-u 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutie smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).